

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**КОЛЕДЖ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА ІМЕНІ
КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

з дисципліни «Українська мова»

для проходження вступного тестування

на базі 9 класу

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК - 2014

5 КЛАС

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

- Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді й м'які, дзвінки й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами г і ґ.
- Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт (абетка, азбука). Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї* та *щ*.
- Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні *[e], [u], [o]* у коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.
- Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
- Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично). Чергування *[o] — [a], [e] — [i], [e] — [u]; [o], [e] з [i]; [e] — [o]* після *[ж], [ч], [ш]; [u], [i]* після *[ж], [ч], [ш], [шч]* та *[з], [к], [х]* у коренях слів; *[з], [к], [х] — [ж], [ч], [ш] — [з'], [ч'], [с']*. Основні випадки чергування у — в, і — й.
- Фонетична транскрипція (повторення). Вимова префіксів *з-* (*зі-, с-*), *роз-*, *без-*.

2. Лексикологія.

- ❖ Уживання вивчених частин мови як синонімів і антонімів, у прямому й переносному значеннях. Засвоєння нових слів (зокрема власне українських) і фразеологізмів, прислів'їв, крилатих висловів. Засвоєння нових слів (зокрема власне українських), фразеологізмів, прислів'їв, крилатих висловів.
- ❖ Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова (повторення). Використання багатозначних слів у прямому й переносному значеннях (повторення). Загальновживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова.
- ❖ Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми. Ознайомлення зі словниками антонімів, синонімів.
- ❖ Походження (етимологія) слова. Етимологічний словник української мови.

3. Будова слова. Орфографія

- ▲ Основа слова (корінь, суфікс, префікс) і закінчення – значущі частини слова (повторення і поглиблення відомостей). Спільнокореневі слова й форми слова. Незмінні й змінні слова.

4. Частини мови; основні способи їх розпізнавання. Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник. Дієслово. Прислівник. Прийменник. Сполучник.

5. Граматика. Роль вивчених частин мови в побудові речення і висловленні думки. Використання прийменників та сполучників *і, та, й, а, але* для зв'язку слів у реченні. Спостереження за використанням вивчених частин мови в ролі головного й залежного слова.

6. Словосполучення.

- ▲ Відмінність словосполучення від слова, його форми й речення.
- ▲ Головне й залежне слово в словосполученні. Словосполучення лексичні й фразеологічні (практично).

7. Речення, його граматична основа (підмет і присудок). Речення з одним головним членом (загальне ознайомлення). Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. (повторення). Окличні речення (повторення).

8. Другорядні члени речення: додаток, означення, обставини. Способи вираження означення, додатка й обставин.

9. Речення з однорідними членами (без сполучників і зі сполучниками а, але, і). Узагальнювальне слово при однорідних членах речення.

10. Звертання. Роль звертань у реченні (практично).

11. Складні речення із безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

9. Пряма мова. Діалог

ПРАВОПИС

➤ Основні правила переносу. Позначення на письмі ненаголошених голосних [е], [и] та (о) перед складом з наголошеним (у) у коренях слів.

➤ Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення ьо, йо.

➤ Правила вживання знака м'якшення.

➤ Правила вживання апострофа. Правильна вимова та написання слів з апострофом. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.

➤ Написання слів, що увійшли в українську мову з інших мов (слова іншомовного походження): букви и, і; правопис знака м'якшення й апострофа; подвоєння букв у загальних і власних назвах.

➤ Написання префіксів пре-, при-, прі-.

➤ Розділові знаки в кінці речень (повторення). Пунктуаційна помилка та її умовне позначення (практично).

➤ Велика буква і лапки в іменниках. Голосні у відмінкових закінченнях іменників, прикметників, дієслів. Не з дієсловами. Правопис -*шся*, -*ться* у кінці дієслів. Написання прийменників з іншими частинами мови. Правопис вивчених прислівників. Апостроф. Знак м'якшення.

➤ Кома між однорідними членами. Двокрапка і тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

➤ Розділові знаки при звертанні. Виділення вставних слів на письмі комами.

➤ Кома між частинами складного речення, з'єднаних безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

➤ Розділові знаки при прямій мові.

➤ Тире при діалозі.

6 КЛАС

1. Фонетика, орфоепія. Вимова слів іншомовного походження, передача звуків в українській мові.

2. Лексикологія.

- ▶ Групи слів за їх походженням: власне українські й запозичені.
- ▶ Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.
- ▶ Групи слів за вживанням: загальноновживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова.

3. Фразеологізми.

- Поняття про фразеологізм, його лексичне значення.
- Джерела українських фразеологізмів.
- Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.
- Фразеологізми в ролі членів речення.

4. Словотвір. Орфографія.

- Змінювання і творення слів. Твірне слово – база для утворення іншого слова.
- Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), аббревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.
- Словотвірний ланцюжок. Словотвірний розбір слова. Словотвірний словник.
- Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом *–ин (а)* від прикметників на *–ський, –цький*; буквосполученням *–чн- (-ин-)*. Зміни приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксами *–ськ-, –цьк-, –зк-* та іменників з суфіксами *–ств (о), –зтв (о), –цтв (о)*.
- Складні слова. Сполучні *о, е* в складних словах.
- Творення складноскорочених слів.
- **Правопис** складних слів разом і через дефіс, написання слів з пів-; правопис складноскорочених слів.

5. Морфологія. Загальна характеристика частин мови. Іменник.

6. Іменник як частина мови.

- ❖ Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

- ❖ Іменники – назви істот і неістот (повторення). Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні. Збірні іменники.
- ❖ Рід іменників (повторення). Іменники спільного роду.
- ❖ Число іменників (повторення). Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.
- ❖ Відмінки іменників, їх значення.
- ❖ **Відмінювання іменників.** Поділ іменників на відміни й групи. Відмінювання іменників I відміни. Відмінювання іменників II відміни. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку. Відмінювання іменників III – IV відмін. Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників. Відмінювання іменників, що мають форму лише множини.
- ❖ Особливості творення іменників.
- ❖ **Правопис іменників.** Велика буква і лапки у власних назвах. *Не* з іменниками. Букви –а (-я), -у (-ю) в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни. Букви е, и, і в суфіксах –ечок, -ечк, -ичок, -ичк, -інн (я), -ення (-я), -н (я), -инн (я), -ив (о), -ев (о). Особливості написання іменників у кличному відмінку. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові. Правопис складних іменників.

7. Прикметник.

- ✓ Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу.
- ✓ Ступені порівняння якісних прикметників, їх творення.
- ✓ Відмінювання прикметників. Повні й короткі форми прикметників.
- ✓ Прикметники твердої й м'якої груп.
- ✓ Творення прикметників. Перехід прикметників в іменники.
- ✓ **Правопис прикметників.** Написання прикметників із суфіксами: -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зьк-. Букви е, о, и в прикметникових суфіксах –ев-(-єв-), -ов-(-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн-. Зміни приголосних при творенні відносних прикметників за допомогою суфіксів –ськ-, -ств(о), -цьк-, -ств(о), -зьк-, -ств(о). Написання *не* з прикметниками. Написання –н- і –нн- у прикметниках. Написання складних прикметників разом і через дефіс. Написання прізвищ прикметникової форми.

8. Числівник.

- Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні й складені.
- Відмінювання числівників.
- Творення числівників.
- **Правопис.** Буква ь на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках. Роздільне написання складених числівників. Написання разом порядкових числівників з -тисячний.

9. Займенник.

- ✓ Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- ✓ Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні; питальні й відносні; заперечні; означальні й неозначені(ознайомлення).
- ✓ Відмінювання займенників усіх розрядів. Перехід з однієї частини мови в іншу (займенника в іменник і частку, числівника й прикметника в займенник).
- ✓ **Правопис займенників.** Приставний *н* у формах особових і вказівних займенників. Написання разом і через дефіс неозначених займенників. Правопис заперечних займенників. Написання займенників із прийменниками окремо.

10. Речення. Розділові знаки в простому реченні. Розділові знаки у складному реченні і при прямій мові й діалозі.

7 КЛАС

1. Дієслово.

- ❖ Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- ❖ Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на *-но, -то* (загальне ознайомлення).
- ❖ Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.
- ❖ Доконаний і недоконаний види дієслова.
- ❖ Часи дієслова. Теперішній час. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі. Майбутній час.
- ❖ Дієслова I і II дієвідмін. Дієвідмінювання дієслів теперішнього й майбутнього часу.
- ❖ Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів.
- ❖ Безособові дієслова.
- ❖ Способи творення дієслів.
- ❖ **Правопис дієслів.** *Не* з дієсловами (повторення). Правопис *-ться, -шся* в кінці дієслів (повторення). Букви *е, и* в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін (повторення). Буква *ь* у дієсловах наказового способу.

2. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

- ❖ Активні й пасивні дієприкметники. Творення й відмінювання активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на *-но, -то*.
- ❖ **Правопис дієприкметників.** Правопис голосних у закінченнях дієприкметників. Відокремлення комами дієприкметникових зворотів (після означуваного іменника). Правопис голосних і приголосних у суфіксах дієприкметників. *Н* у дієприкметниках та *нн* у прикметниках дієприкметникового походження. *Не* з дієприкметниками.

3. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

- ❖ Вид і час дієприслівників.
- ❖ Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, їх творення.
- ❖ Дієприслівниковий зворот.
- ❖ **Правопис дієприслівників.** Коми при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові. *Не* з дієприслівниками.

4. Прислівник.

- ▲ Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
- ▲ Наголос у прислівниках.
- ▲ Розряди прислівників (практично).
- ▲ Ступені порівняння прислівників.
- ▲ Способи творення прислівників.
- ▲ **Правопис прислівників.** Букви *н* та *nn* у прислівниках. *Не* і *ні* з прислівниками. *И* та *і* в кінці прислівників. Правопис прислівників на *-о* , *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників окремо, разом і через дефіс. Написання прислівникових словосполучень типу: *раз у раз*, *з дня на день*.

5. Прийменник як службова частина мови.

- ▲ Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні.
- ▲ Види прийменників за будовою.
- ▲ Непохідні й похідні прийменники.
- ▲ **Правопис прийменників.** Написання похідних прийменників разом, окремо і через дефіс.

6. Сполучник як службова частина мови.

- Види сполучників за будовою, походженням, способом використання в реченні.
- Використання сполучників у простому й складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності.
- Сполучники й сполучні слова.
- **Написання сполучників** разом та окремо. Розрізнення сполучників і однозвучних слів.

7. Частка як службова частина мови.

- Розряди часток за значенням.
- **Правопис часток** (із займенниками й прислівниками) (повторення). Написання часток *-бо*, *-но*, *-то*, *-от*, *-таки*.
- *Не*, *ні* з різними частинами мови (узагальнення).

8. Вигук як особлива частина мови.

- Групи вигуків за значенням.
- **Правопис вигуків.** Дефіс у вигуках. Кома і знак оклику при вигуках.

1. Пунктуація.

- Словосполучення й речення; члени речення (також однорідні); звертання; вставні слова.
- Просте й складне речення.
- Пряма мова й діалог.
- *Правопис*. Розділові знаки в простому й складному реченнях, а також у реченнях із однорідними членами, звертаннями, вставними словами, прямою мовою, при діалозі.

2. Синтаксис. Пунктуація.

- Словосполучення. Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова. Види зв'язку в словосполученні.
- Речення. Види речень за метою висловлювання й емоційним забарвленням речення (повторення). Речення прості й складні (повторення), двоскладні й односкладні; поширені й непоширені. Порядок слів у реченні. Логічний наголос.
 - Просте речення.
 - Двоскладне речення.
 - Головні й другорядні члени речення.
 - Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка. Узгодження головних членів речення.
 - Речення поширені й непоширені (повторення).
 - Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення (повторення).
 - Прикладка як різновид означення.
 - Види обставин (за значенням), способи їх вираження.
 - Порівняльний зворот.
 - *Правопис*: Тире між підметом і присудком. Написання непоширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки. Виділення порівняльних зворотів комами.
- Односкладні речення. Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні). Односкладні речення як частини складного речення.
 - Повні й неповні речення. Незакінчені речення, їх стилістичні функції.
 - *Правопис*. Тире в неповних реченнях. Просте ускладнене речення.
- Речення з однорідними членами.
 - Однорідні члени речення (із сполучниковим, безсполучниковим і змішаним зв'язком). Поширені й непоширені однорідні члени речення. Смыслові відношення між однорідними членами речення (єднальні, протиставні, розділові). Речення з кількома рядами однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.
 - *Правопис*. Кома між однорідними членами речення. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами. Речення із

звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями). Звертання непоширені й поширені. Риторичне звертання. Вставні слова (словосполучення, речення). Групи вставних слів і словосполучень за значенням.

➤ **Правопис.** Розділові знаки при звертанні й вставних словах. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (також уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах речення.

Внутрішньопредметні зв'язки:

9 КЛАС

1. Просте неускладнене й ускладнене речення.

2. Пряма й непряма мова як засоби передачі чужої мови. Заміна прямої мови непрямою.

3. **Цитата** як спосіб передачі чужої мови. Діалог. Розділові знаки при прямій мові й діалозі.

4. **Складне речення** і його ознаки. Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язками.

➤ **Складносурядне речення**, його будова й засоби зв'язку в ньому. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.

➤ **Правопис.** Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

➤ Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня порівняльними, місця, часу, причини, наслідковими, мети, умовними, допустовими).

➤ **Складнопідрядне речення** з кількома підрядними частинами.

➤ **Правопис.** Розділові знаки між головною й підрядною частинами складнопідрядного речення. Розділові знаки в складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.

➤ **Безсполучникове складне** речення. Смислові відношення між частинами безсполучникового складного речення.

➤ **Правопис.** Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

➤ Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

➤ **Правопис.** Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.